

Cooperative Learning på Petersmindeskolen i Vejle

Ikke en mirakelkur

Lektor Frans Ørsted Andersen udførte i skoleåret 2010 til 2011 et forskningsprojekt om brugen af Cooperative Learning i en 3. og 6. klasse på Petersmindeskolen i Vejle.

Hovedkonklusionen lyder:

“Resultaterne af projektet viser bl.a., at det er vigtigt at have en pragmatisk og afbalanceret tilgang til Cooperative Learning (CL), der kan være et værdifuldt redskab i lærerens værktøjskasse, men samtidig er det også tydeligt, at CL ikke må blive til et "gennemgribende princip" eller en hel "pædagogik", der kan erstatte lærerens didaktiske refleksioner med et fikst og færdigt koncept, hvor det bare gælder om at starte ved punkt 1 og så ellers køre derudaf. Når det er sagt, viser projektet samtidig, at der er mange flere fordele end ulemper ved en sådan fornuftig brug af Cooperative Learning i skolens hverdag” (s. 4).

Fordele ved Cooperative Learning

Både elever og lærere oplevede generelt, at CL gjorde det lettere for eleverne, at læringen blev sat i en kontekst, fordi det derved blev forståeligt, hvad, hvorfor og hvornår, de lærte noget. Eleverne syntes godt om de strukturerede forløb, aktivitetsniveauet var gennemgående højt og de afvekslende arbejdsformer, som også gav anledning til fysisk aktivitet, blev af eleverne opfattet som positivt.

Marianne Lindbjerg, der er klasselærer for 6. klasse, understregede dog, at CL er et redskab, der kan anvendes ind imellem, men ikke hele tiden, for der skal stadig også være plads til gammeldags, ustruktureret gruppearbejde med plads til mere selvorganisering og selvstændighed, ligesom almindelig klasseundervisning også har sin berettigelse ikke mindst for de elever, som ikke er så stærke i den mundtlige kommunikation.

“Nogle gange har de også bare brug for at sidde og arbejde, og nogle gange har man også brug for klassesamtalen [...]. Jeg bruger det som en måde at lave en meget varieret undervisning.

I begyndelsen giver det ekstra meget arbejde for læreren at indføre CL, men på længere sigt giver det mindre, efterhånden som strukturerne ligger på rygmarven.

CL er effektiv til at bryde vante roller, og den strukturerede arbejdsform gør, at læreren “bedre kan sætte sig igennem og lave en rammesætning om klassen” (s. 16), da det er læreren, der bestemmer elevernes roller og kan ændre på dem efter behov.

Marianne Lindbjerg fremhæver også den afdæmpede brug af konkurrence i CL som positivt motiverende.

Eleverne fremhæver, at den gensidige afhængighed gør, at de hurtigere kommer i gang end i normalt gruppearbejde – og at de lærer mere, fordi de generelt bliver mere friske og engagerede. Det er også lettere at få hjælp, fordi man altid kan spørge de andre i gruppen, hvis der er noget, man ikke har forstået.

Fordele ved CL

- Positiv effekt på læring og trivsel
- Flere elever aktiveres
- CL kan bryde fastlåste roller
- Lettere for læreren at sætte sig igennem
- Tydeliggør elevernes niveau
- Eleverne husker bedre
- Kan betyde, at eleverne laver mere
- Varierer og strukturerer undervisningen
- Kan anvendes på alle klassesetninger
- Kan anvendes i alle fag (undtagen idræt)
- Færre konflikter i klassen
- Lettere at få styr på urolige elementer
- Kræver ikke særlige materialer og er let at anvende
- Mindsker spildtid
- Alle lærer alle at kende
- Reducerer mobning og eksklusion

Ulemper ved Cooperative Learning

Både lærere og elever fortæller, at der er lærere, der simpelthen ikke *kan* bruge metoden, fordi deres personlighed ikke passer til CL. Ligeledes findes der elever, der ikke fungerer godt med den meget sociale og kommunikative arbejdsform, men de er få.

Desuden kræver CL god plads i klasserummet, for de forskellige teams skal helst blive i samme lokale hele tiden.

Marianne Lindbjerg mener endvidere, at CL mangler et selvstændighedselement:

“Der er ikke meget selvstændighed i det her: Du lærer at adlyde og følge reglerne [...], men det der med at turde bryde ind og sige: “Hør nu her, hvad jeg siger”, den er der jo ikke med i det her [...]. Og den naturlige diskussion er der jo heller ikke i det her” (s. 26).

En anden ulempe er, at metoden er så regelbunden og speciel, at vikarer har vanskeligt ved udefra at komme ind og overtage undervisningen.

Glæden ved at arbejde i makkerpar i øvelserne er tydelig. Enghaveskolen.

Ulemper ved CL

- CL skal gennemføres fuldt ud, når metoden anvendes
- Der er lærere, hvis undervisningsstil ikke passer til CL
- CL kræver plads og stole, der kan drejes
- Der findes elever, der passer dårligt til CL
- Manglende selvstændighedselement i metoden
- Vanskeligt at overtage af lærere udefra
- Man bør fravige reglen om, at CL altid skal foregå i klasselokalet
- Idræt, musik og hjemkundskab egner sig ikke til CL
- De faste principper for gruppedannelse kan virke begrænsende. Lærerne på Petersmindeskolen anbefaler, at man ser bort fra dem ind imellem

Undersøgelsen konkluderer, at CL betyder, at eleverne generelt er mere med i undervisningen, da de oplever en forpligtelse over for gruppen. De er mere engagerede i det faglige og når mere.

Den varierede undervisningsform betyder også, at eleverne får bevæget sig mere, at de oftere skal hjælpe hinanden og oplever perioder med konkurrence og leg, og samtidig er der perioder med stillesiddende arbejde. Der indgår mange forskellige læringsstile, når der arbejdes med CL.

Den varierede undervisningsform skaber mere ro og koncentration, og de urolige elever kommer ikke til at sidde stille og kede sig så længe. Undersøgelsen bekræfter, at CL giver bedre muligheder for undervisningsdifferentiering.

Den lærerstyrede og variable gruppedannelse gavner

de sociale relationer i klassen – og giver læreren stor indflydelse på udviklingen i klassens relationer. Metoden kan give lærerne en oplevelse af større professionalisme og gennemslagskraft, hvilket opleves som en forbedring af lærerens undervisnings- og arbejdsmiljø.

Samtidig er CL en arbejdsform, som kræver meget af eleverne. Lærerne på Petersmindeskolen understregede behovet for, at der også kommer til at foregå andet. CL er et godt pragmatisk redskab, der kan anvendes i næsten alle fag, men CL skal ikke bruges som et pædagogisk princip – og ikke hele tiden.

Claudi Clausen

Det er vigtigt både at kunne ytre sig, men også at kunne lytte og forholde sig til det, de andre siger.. Enghaveskolen.

Indsats med Cooperative Learning på Petersmindeskolen i Vejle Kommune

Forskningsrapporten "Indsats med Cooperative Learning på Petersmindeskolen i Vejle Kommune" er udarbejdet af lektor Frans Ørsted Andersen. Den er et delprojekt under MMALP (Mange Måder at Lære på). MMALP ledes af lektor Hans Henrik Knoop, som i projektet repræsenterer Aarhus Universitet og Universe Research Lab, Sønderborg.

"Indsats med Cooperative Learning på Petersmindeskolen i Vejle Kommune" er udgivet af Universe Research Lab, Universe Fonden januar 2011.

Petersmindeskolen i Vejle er en folkeskole med 566 elever fra 0. til 9. klasse.